

CRESTOMATIE PENTRU STUDIUL ISTORIEI STATULUI ȘI DREPTULUI R.P.R.

II

(FEUDALISMUL I)

Întocmită de

ȘTEFAN PASCU ȘI VLADIMIR HANGA

UNIVERSITATEA „LUCIAN BLAGA”
— SIBIU —
INVENTARIAT 1998

ES

EDITURA ȘTIINȚIFICĂ

București — 1958

Bibl. Instit. de Inv. superior Sibiu
INV. Nr. 22.764/9 77

13 MAR 1950

20 MAI 1985

CUPRINSUL

<i>Prefață</i>	5
Introducere	9

INCEPUTURILE INDEPĂRTATE ALE FEUDALISMULUI

Introducere generală	25
I. <i>Dacia sub dominația popoarelor germanice și populația băștinașă</i>	29
A. Așezarea popoarelor germanice	30
B. Organizarea de stat	32
C. Religia neamurilor germanice	32
D. Dreptul	34
E. Relațiile internaționale	34
F. Populația băștinașă în timpul dominației popoarelor germanice	37
II. <i>Dacia sub dominația triburilor hunice și populația băștinașă</i>	40
A. Ocupația hunilor	41
B. Organizarea social-politică	41
C. Organizarea de stat	42
D. Religia hunilor	43
E. Dreptul la huni	43
F. Relațiile internaționale	44
G. Populația băștinașă și conviețuirea cu hunii	44
III. <i>Slavii la nordul Dunării și conviețuirea lor cu populația băștinașă</i>	46
A. Așezarea slavilor	47
B. Organizarea social-politică a slavilor	48
C. Organizarea de stat la slavi	48
D. Religia slavilor	49
E. Relațiile internaționale	49
F. Români și slavii la nordul Dunării	51

IV. <i>Avarii în Cîmpia Tisei și populația băștinașă</i>	53
A. Relațiile internaționale	54
B. Romîni în timpul stăpînirii avarilor	56
V. <i>Bulgarii la nordul Dunării și populația băștinașă</i>	57
A. Așezarea bulgarilor	58
B. Religia bulgarilor	59
C. Relațiile internaționale	59
D. Romîni în sec. IX la nordul Dunării și în Panonia	60
VI. <i>Așezarea ungarilor în Bugcac și Panonia</i>	62
A. Așezarea ungarilor	63
B. Ocupația ungarilor	64
C. Organizarea de stat	65
VII. <i>Populația băștinașă din Transilvania în sec. X</i>	67
A. Așezarea romînilor	68
B. Ocupația romînilor	69
C. Organizarea socială	70
D. Organizarea de stat	70
E. Religia romînilor	72
F. Relațiile internaționale	73
VIII. <i>Pecenegii la nordul Dunării și populația băștinașă</i>	79
A. Așezarea pecenegilor	80
B. Ocupația pecenegilor	80
C. Organizarea socială	81
D. Religia pecenegilor	82
E. Relațiile internaționale	82
F. Băștinașii în timpul stăpînirii pecenegilor	82
IX. <i>Stăpînirea cumanilor asupra țării noastre</i>	85
A. Așezarea cumanilor	85
B. Ocupația cumanilor	87
C. Organizarea socială	87
D. Organizarea de stat	89
E. Religia cumanilor	89
F. Relațiile internaționale	90
X. <i>Populația băștinașă pe teritoriul Țării Romînești și Moldovei în sec. XII—XIII</i>	94
A. Așezarea romînilor	95
B. Ocupația romînilor	96
C. Organizarea socială	97
D. Organizarea de stat	99
E. Organizarea bisericească	102
F. Relațiile internaționale	103

STATUL

I. Organizarea socială	107
A. Clasa feudală	110
Moldova	110
Țara Românească	115
Transilvania	119
B. Țărănimea liberă	129
Moldova	129
Țara Românească	132
Transilvania	137
C. Țărănimea dependentă	143
Moldova	143
Țara Românească	146
Transilvania	150
D. Robii	165
Moldova	165
Țara Românească	168
Transilvania	172
E. Orășenii	178
Moldova	178
Țara Românească	181
Transilvania	185
II. Lupta de clasă	196
Moldova	198
Țara Românească	202
Transilvania	206
III. Organizarea centrală și locală a statului	231
A. Domnul și domnia (voievodul și principele)	233
Moldova și Țara Românească	233
Transilvania	243
B. Sfatul domnesc al principelui și dregătorii centrali ai statului	245
Moldova	245
Țara Românească	249
Transilvania	249
C. Adunarea stărilor	251
Moldova	251
Țara Românească	252
Transilvania	252
D. Împărțirea administrativă	253
Moldova	253
Țara Românească	256
Transilvania	257
E. Dregătorii locali ai statului	263
Moldova	263

Țara Românească	264
Transilvania	265
F. Dregătorii satelor	269
Moldova	269
Țara Românească	271
Transilvania	272
G. Dregătorii orașelor	274
Moldova	254
Țara Românească	276
Transilvania	280
IV. Organizarea fiscală	283
A. Obligațiile țăranilor față de domnie	284
Moldova	284
Țara Românească	295
Transilvania	304
B. Obligațiile țăranilor față de stăpînul de moșie	315
Moldova	315
Țara Românească	316
Transilvania	321
C. Obligațiile preoților față de episcopie în Moldova	336
D. Obligațiile de dijmă față de biserica catolică în Transilvania	336
E. Dregătorii fiscali și modalitatea de impunere și de stringere a dărilor	341
Moldova	344
Țara Românească	346
Transilvania	348
V. Organizarea bisericească	351
Moldova	352
Țara Românească	359
Transilvania	365
VI. Organizarea armatei	374
Moldova	375
Țara Românească	379
Transilvania	383
VII. Poziția internațională a Țărilor Romîne și relațiile lor cu alte state	387
Moldova	388
Țara Românească	408
Transilvania	421

DREPTUL

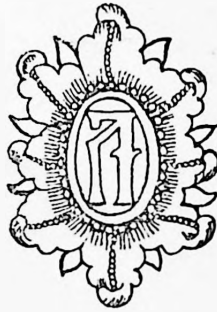
I. Izvoarele dreptului	429
A. Obiceiul pămîntului	433
Moldova	433
Țara Românească	436

Transilvania	437
Obiciul pământului (<i>ius valachicum</i>) în alte țări	439
B. Legea scrisă	441
Moldova	441
Țara Românească	442
Transilvania	442
C. Dreptul și diviziunea lui	447
Transilvania	447
II. <i>Proprietatea</i>	450
A. Proprietatea feudalilor	465
Moldova	465
Țara Românească	479
Transilvania	496
B. Proprietatea țărănească	519
Moldova	519
Țara Românească	521
Transilvania	523
C. Dreptul de precumpărare și răscumpărare	526
Moldova	526
Țara Românească	527
Transilvania	528
D. Procedura de hotărnicire	532
Moldova	532
Țara Românească	533
Transilvania	534
III. <i>Imunitățile</i>	535
A. Imunitățile date laicilor	540
Moldova	540
Țara Românească	543
Transilvania	546
B. Imunitățile date bisericii	551
Moldova	551
Țara Românească	557
Transilvania	560
IV. <i>Obligațiunile</i>	565
A. Contracte	569
Moldova	569
Țara Românească	575
Transilvania	581
B. Garanții în materie de obligații	586
Moldova	586
Țara Românească	587
Transilvania	587
C. Răspunderea civilă în materie de obligații	592
Moldova	592

Țara Românească	593
Transilvania	594
V. <i>Persoane și familia</i>	600
A. poziția juridică a persoanelor	604
Moldova și Țara Românească	604
Transilvania	613
B. Familia	622
Moldova și Țara Românească	622
Transilvania	636
VI. <i>Moștenirea</i>	650
A. Moștenirea legală	653
Moldova	653
Țara Românească	657
Transilvania	663
B. Moștenirea testamentară	674
Moldova	674
Țara Românească	675
Transilvania	678
VII. <i>Dreptul penal</i>	682
A. Răspunderea colectivă	685
Moldova	685
Țara Românească	686
Transilvania	686
B. Compoziția părților	687
Moldova	687
Țara Românească	688
Transilvania	688
C. Infraacțiuni și pedepse	689
Moldova	689
Țara Românească	696
Transilvania	703
VIII. <i>Organizarea judecătorească și procedura</i>	717
A. Instanțele de judecată	719
Moldova	719
Țara Românească	722
Transilvania	727
B. Procedura de judecată	733
Moldova	733
Țara Românească	736
Transilvania	741

ANEXE

I. Bibliografie. Abreviații.	561
II. Note explicative privitoare la autori și lucrări	769
III. Lista domnilor Moldovei și Țării Românești și a voievozilor și principilor Transilvaniei pînă la 1600	779
IV. Indice onomastic	785
Indice toponimic	814
Indice de materii și instituții.	831
Indice de termeni străini	857
V. Lista ilustrațiilor	861

5174 73

8 lei